

EU-plattformen för barns delaktighet
Fjärde samrådet

BARNNS RÖSTER OM FATTIGDOM OCH SOCIAL DELAKTIGHET

Sammanfattning av vad barnen tycker

Mars 2026

VAD HANDLAR DET OM?

Alla barn och ungdomar bör kunna leva ett lyckligt och hälsosamt liv. Vissa barn behöver extra stöd, till exempel när det gäller utbildning, hälso- och sjukvård, mat eller bostäder.

För att hjälpa de här barnen har EU-länderna infört nationella planer. Planerna vägleds av den europeiska barngarantin.

EU kontrollerar hur garantin och de nationella planerna fungerar.

Därför var det viktigt att höra direkt från barn och ungdomar under 18 år om hur deras liv ser ut och hur det står till i deras länder.

Mellan den 17 oktober och den 8 december 2025 deltog barn från hela EU i en onlineundersökning, fokusgrupper och intervjuer via [EU-plattformen för barns delaktighet](#).

HUR MÅNGA DELTOG?

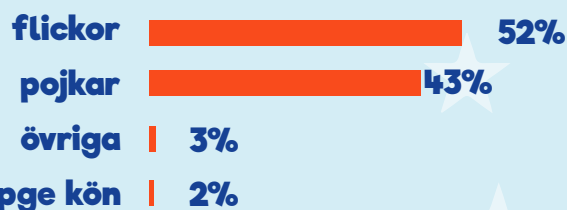
41 736 barn och ungdomar
i åldrarna 8–17 år deltog

Barn och ungdomar från alla 27 EU-länder deltog
varav vissa som bor utomlands

De deltog genom en onlineundersökning,
26 fokusgrupper och 45 enskilda intervjuer.

VIKTIGA ORD

 Fattigdom	när en familj inte har tillräckligt med pengar för att ha råd med det mest grundläggande, som mat, boende och uppvärmning.
 Social delaktighet	när du känner samhörighet, behandlas rättvist och kan delta i alla delar av vardagslivet.
 Europeiska barngarantin	en EU-plan som hjälper länder att förbättra barns tillgång till samhällsviktiga tjänster.
 Diskriminering	när personer behandlas orättvist på grund av vem de är eller på grund av någon av deras egenskaper.
 Hinder	något som gör det svårare för personer att få den hjälp och det stöd de behöver eller att få vara med andra och känna sig delaktiga.

BARNENS VIKTIGASTE BUDSKAP

Många barn berättade att det visst finns hjälp och tjänster och att vissa saker har förbättrats, men att stödet inte kan användas av alla barn på samma sätt.

Det innebär att även om barnen har samma rättigheter får de inte alltid samma möjligheter i vardagen.

VAD VILL BARNEN SE FÖR ÅTGÄRDER?

Behandla barnen med respekt, hjälp dem att känna sig trygga, skydda deras privatliv och få dem inte att känna sig utpekade.

Se till att stödet är praktiskt, ges i tid och är pålitligt, särskilt för barn som möter större hinder.

Sänk kostnaderna eller erbjud kostnadsfria alternativ för de familjer som behöver dem, så att alla barn får vara delaktiga.

Lyssna på barnen när beslut fattas som påverkar deras liv och visa hur deras röster lett till förändring.

ATT INKLUDERAS OCH BEHANDLAS RÄTTVIST

Vad barnen tycker

- Fattigdom kan få barn att skämmas eller känna sig exkluderade, även när det finns stödtjänster, eftersom de kan oroa sig för att behandlas annorlunda eller dömas av andra.
- Vissa barn diskrimineras på grund av till exempel funktionsnedsättning, etnicitet, migrationsbakgrund och kön.
- Barn känner sig trygga när vuxna ger dem stöd, följer tydliga regler och förfaranden och agerar på ett rättvist och konsekvent sätt.
- Barn känner sig delaktiga när de har vuxna omkring sig som de kan lita på och som tar dem på allvar och lyssnar på vad de har att säga.

Vad barnen efterfrågar

- Praktiskt stöd som ges konsekvent och vid rätt tidpunkt, särskilt för barn som möter större hinder eller behöver extra hjälp.
- De vuxna bör arbeta mot mobbning och diskriminering när de lägger märke till det och skydda barnens värdighet genom att behandla dem med respekt och stå upp för deras rättigheter.
- Det bör finnas stöd för att skydda barnens privatliv, som ges på ett sätt som inte får dem att känna sig utpekade eller annorlunda.
- Barnen bör få delta i besluten på ett meningsfullt sätt och se hur deras röster lett till förändring.

Barnens problem är verkliga och förtjänar att tas på allvar och bekräftas, även om inte de vuxna tycker att de är viktiga.

Pojke, 16–17 år, Rumänien

Alla barn förtjänar ett hem, internet, mat, resurser, hälso- och sjukvård och utbildning oavsett vilken etnisk, religiös eller annan grupp de tillhör, men det är inte alla barn som får det – detta måste förändras.

Pojke, 15 år, Bulgarien

I SKOLAN

Vad barnen tycker

- Resor, aktiviteter och utrustning kan kosta pengar, och dessa kostnader kan göra att inte alla barn kan delta.
- Extra lärandestöd finns inte alltid tillgängligt när barnen behöver den.
- Prov och läxor kan skapa oro och stress.
- Mobbing och diskriminering kan få skolan att kännas som en otrygg plats.
- Stöd till barn med funktionsnedsättning och extra behov fungerar inte alltid bra i skolans vardag.

Vad barnen efterfrågar

- Gör skolaktiviteter gratis eller billigare och ange den totala kostnaden i förväg, inklusive eventuella extra avgifter för saker som material, resor eller utrustning som familjerna kanske inte förväntar sig från början.
- Fastställ tydliga regler om mobbing och diskriminering, se till att alla förstår dem och följ dem konsekvent, så att det finns tydliga konsekvenser för skadligt beteende och barnen känner sig trygga och respekterade och kan delta i skollivet.
- Se till att barnen kan få stöd i sitt lärande och att skolkuratorer och skolsköterskor finns där när barnen behöver dem.
- Inkludera barnen i de beslut som fattas på skolan, lyssna på vad barnen har att säga och gör ändringar utifrån barnens synpunkter.

Många elever har inte råd med resor eller betalda evenemang, och även små kostnader kan få dem att känna sig utestängda.

Fokusgrupp, 16–17 år, Rumänien

Det vore bra om skolan gav oss tid att prata om vad som händer och hur vi känner.

Flicka, 15 år, Danmark

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Vad barnen tycker

- Långa väntetider kan hindra barn från att få hjälp och stöd, särskilt för psykisk hälsa.
- Vissa familjer har svårt att ta sig till hälso- och sjukvård, särskilt specialistvård, och detta kan skapa problem för familjer som bor på landsbygden.
- Kostnaderna kan vara ett hinder, särskilt för tandläkare, stöd för psykisk hälsa och andra specialistbehandlingar.
- Vissa barn vet inte var de kan söka hjälp, särskilt om de inte kan få stöd av sina föräldrar.

Vad barnen efterfrågar

- Snabbare tillgång till läkare och specialistvård när barnen behöver det.
- Vård till rimliga priser för familjer som behöver extra stöd, inklusive tandvård och specialistvård, såsom synundersökningar och glasögon, stöd för psykisk hälsa och tal- och språkterapi.
- Tydlig, barnvänlig information om var man kan få stöd.
- Bättre och snabbare stöd för psykisk hälsa, även i skolan.

Det kan vara så här: Jag samlar mod och tänker 'Okej, i dag ska jag berätta', och sedan är hon [skolsköterskan] inte ens där.

Flicka, 17 år, Sverige

Det borde finnas krav på minst en psykolog och en socialarbetare per skola.

Flicka, 8 år, Portugal

MAT, INKLUSIVE EN SKOLMÅLTID PER DAG

Vad barnen tycker

- Hälsosam mat är viktig för hälsan och inläringen, men det är inte alla barn som får det varje dag.
- Alla skolor erbjuder inte kostnadsfria skolmåltider, och vissa äldre elever kan inte få dem eftersom de enligt reglerna inte har rätt till dem, även om deras familjer har det svårt ekonomiskt.
- Skolmaten håller inte alltid hög kvalitet, eller så ser den inte bra ut eller smakar gott.
- Hälsosammare mat kostar ofta mer än processad och mindre hälsosam mat, så det händer att familjer väljer den mindre hälsosamma maten för att spara pengar, trots att de skulle föredra hälsosammare val.
- När skolan är stängd, till exempel under loven, kan det hända att de kostnadsfria skolmåltiderna upphör, vilket innebär att vissa barn kanske inte får samma stöd med maten under den tiden.

Vad barnen efterfrågar

- Minst en hälsosam måltid under skoldagen, antingen kostnadsfritt eller till en rimlig kostnad.
- Tillgång till billiga och hälsosamma snacks och drycker på skolan.
- Skolmåltider av bättre kvalitet och mer variation, inklusive frukt och grönsaker.
- Matstöd under loven, t.ex. måltidsklubbar eller matkuponger så att barnen får i sig tillräckligt med mat när skolan är stängd.

Det borde finnas gratis mat eller snacks i skolan som är hälsosamma. Skolan ska vara en trygg plats.

Pojke, 16 år, Polen

Vi borde fokusera på att visa föräldrar och barn hur man äter hälsosamt hemma. Det borde läras ut mer.

Pojke, 17 år, Ungern

BOSTÄDER

Vad barnen tycker

- Ett tryggt hem hjälper barn att känna sig trygga och väl omhändertagna, vilket stöder deras inläring och hälsa.
- Vissa barn bor i kalla, fuktiga eller trångbodda hem.
- Att betala för hyra, gas, el och vatten kan sätta press på familjen, och detta kan få vissa barn att oroa sig för att andra barn ska förlora sitt hem eller tvingas flytta från sina vänner och sin skola.
- Unga som varit omhändertagna och skaffar eget boende får inte alltid tillräckligt med bostadsstöd.

Vad barnen efterfrågar

- Se till att hemmen är varma, säkra och i gott skick och att problem åtgärdas snabbt så att barnen kan bo bekvämt och hålla sig friska.
- Hjälp familjer att betala för hyra, uppvärmning, vatten och energi när de inte har råd.
- Se till att barnen har tillräckligt med plats och privatliv, bland annat en tyst plats där de kan studera.
- Ge bättre stöd till ungdomar när de lämnar familjehem eller har varit omhändertagna.

Det handlar om värdighet eller skam: att ha sin egen plats. En ren, uppvärmd plats.

Barn, Frankrike

Hyresvärdar bör vara rättsligt skyldiga att följa minimistandarder. Det måste finnas rent kranvatten och tillräckligt bra isolering.

Flicka, 17 år, Tyskland

VAD HÄNDER NU?

Under 2026 kommer EU att använda barnens åsikter, tillsammans med information från vuxna i varje land, för att se över framstegen och förbättra planerna i syfte att bekämpa barnfattigdom och barns utestängning. Barnens åsikter kommer att hjälpa EU att se över den europeiska barngarantin och de nationella planerna.

Länk för QR-kod: https://eu-for-children.europa.eu/childrens-voices_sv

Om du är under 18 år och behöver prata med någon om hur du mår bör du ta kontakt med en vuxen du litar på. Du kan också kontakta [en hjälplinje för barn](#) i ditt land.

#EUChildParticipation